

Адыгъ Республикэм и Правительствэ игъээт

Адыгеир ауж кыинэрэп

Бюджет ахъцэм игъэфедэн, жъы хъугъэу, зэхэоним нэсыгъэ унэхэм ащыпсэухэрэм ягъэкощын, фэтэрыбэ хъурэ унэхэм ягъэклэжыин афэгъэхыгъагъ УФ-м и Премьер-министрэ игуадзэу Дмитрий Козак тыгъуасэ видеоконференциеу зехищэгъагъэр. Адыгеим ылъэныкыкыкы ащ хэлэжыагъэх АР-м и Лышхъэу Тхаклушынэ Аслъан, финанскхэмкы министрэу Долэ Долэтбий, псэолъэшлынымкы, транспортымкы, псэуплэ-коммунальнэ ыкы гъогу хъызмэтхэмкы министрэу Валерий Картамышевир, мэжымэщ хъызмэтымкы министрэу Юрий Петровир, Уплэаблокло-лпытэкло палатэм ипашэу Елена Матвеевар, нэмыкхэр.

Дмитрий Козак бюджет ахъцэм игъэфедэнкы пшъэрылхэу ялэхэр субъектхэм ащыщхэм икыоу зэрамыгъэцэклагъэхэм кышчыригъэжыагъ. Ащ кызыри-луагъэмкы, УФ-м ибюджет кы-хэхыгъэу блэкыгъэ 2015-рэ илээсым афатлупшыгъэ ахъ-цэм шыщэу сомэ миллиард 72-м ехъур гъэфедагъэ мыхъу-гъэу, зищыклагъэм пэуамыгъэ-хъагъэу кырагъэгъээжыгъ. Кризисым икыныгъохэр эконо-микэм кызыщызэпичырэ лъэ-хъанымкы ар бэдэдэу зэрэ-щытыр ащ кыгъэтхыгъ. Бюд-

жет ахъцэм игъэфедэнкы пшъэрылхэр зымыгъэцэклагъ-рэм ахъцэу амыгъэфедагъэр икырыкылу зэрафамытлупшы-жыштым имызакыоу, субси-диеу аратыгъэр зэрэщытэу кыахыжыинэу 2014-рэ илээ-сым илоньгъо мазэ унашэу кызырэдэкыгъэр пстэумэ агу кыгъэкыжыгъ. Амыгъэфе-дагъэу федеральнэ бюджетым фэгъээжыгъэ ахъщэр икыры-кылу кыратыжыинэу мэлъыл-фэгъум и 1-м нэс субъектхэм палэхэ араты, ау ащ тхылхэу ищыклагъэхэр гъэтхэлэ мазэм

ыгузэгъу нэс алаклагъэханхэр шлокл зымылэ лоф.

Жъы хъугъэу зэхэоним нэ-сыгъэ унэхэм ащыпсэухэрэм ягъэкощынкы пшъэрылхэр субъектхэм икыоу агъэцэклагъ-гъэхэп, зымыгъэцэклагъэхэри щытхэ. Пстэумкы Урысыем и субъектхэм япроцент 49-р ары нылэп ар зыгъэцэклагъэр. Агъэ-кощыгъахэхэм псэуплэу араты-гъэхэм ядэгъугъэ уимыгъэра-зэу ахэтыр зэрэмымакыми Пре-мьер-министрэм игуадзэ кыкы-гъэтхыгъ, субъектхэм япашэхэу зипшъэрылхэр зымыгъэцэклагъ-гъэхэм ащыщэу илэнатлэ джы-рэблагъэ луагъэкыгъэхэр мыщ дэжыым щысэ кышчыригъэхэ.

Фэтэрыбэ хъурэ унэхэм ягъэ-клэжыинкы имырэзэныгъэхэр кырылотыкыгъэх. Ащ пэлуханэу цыфхэм кыатыгъэ сомэ мил-лиард 97-м шыщэу миллиард 25-р ары нылэп гъэфедагъэ хъугъэр. Ахъщэр кызыфаты-гъэ унэхэр зэрамыгъэкыжы-хэрэр, шыклагъэхэр зэрэдамы-гъэжыжыхэрэр ащ кызыриу-шыхыатырэм, зипшъэрылхэр зымыгъэцэклагъэхэми пшъэдэ-

кыжы зэрахыштыр кыгъэ-тхыгъ.

Нэужым мы лъэныкыоухэм афэгъээжэ министрэхэр лофхэм язытет нахэ игъэкощыгъэу кы-тегушылагъэх, субъектхэм пшъэ-рылхэр икыоу зыщыгъэцэклагъ-гъэхэри, ауж кынагъэхэри кы-хагъэщыгъэх. Ахэм япашэхэм ащыщхэм Дмитрий Козак упчлэ-хэр афигъэзагъэх.

Адыгеир мы зигугъу кыашы-гъэ лъэныкыоухэмкы шыкыгъэн-чъэу кыамылуагъэми, ауж кы-нэхэрэм ащыщэу игугъу кыашы-гъэл. АР-м и Лышхъэу Тхаклушынэ Аслъан видеоконфе-ренциеу юж кызырилуагъэм-кы, бюджет ахъцэу 2015-рэ илээсымкы сомэ миллион 121-м амыгъэфедагъэу рагъэ-гъээжыин фаеу хъугъэ, ау ар ежхэм ялажэу шытэп. Ахъ-щэр гужъуагъэу, илээсым ыкы, тыгъэгъээз мазэм, кы-фэклагъэ ыкы зищыклагъэм пэлуагъэханэу игыо ифагъэхэп. Ар кызыушыхыатырэ тхылх-хэр агъэхызырыгъэх, охътэ-благъэм федеральнэ Гупчэм лэклагъэханыш, ахъцэм икы-

рыкылу кырагъэгъээжышты.

— Жъы хъугъэу зэхэоним нэсыгъэ унэхэм ащыпсэурэ унэгъо 57-у дгъэкощын фэгъэ-хэм ащыщэу 12-р ары кына-гъэр, — кылуагъ ащ. — Ахэм апай псэуплэхэр тшыгъахэх, тхылхэр агъэхызырыхэмэ, дгъэкощышты. Псэуплэ квад-ратнэ метрэм республикэм шы-уасэм бэкы нахэ пыутэу фе-деральнэ Гупчэм кытфелы-тэш, псэолъэшхэм ащ яфе-дэ хэлэп. Ары мы лъэныкыом-кы лофхэр икыоу лымыкыло-тэнхэр кызыыхэкылэрэр. Арэу щытми, инвесторхэм талэхъу, кыэтэгъоты. Блэкыгъэ илээ-сым унэхэр тфэзышыгъэ дэ-дэм 2016-рэ илээсымкы зэ-зэгъыныгъэ дэтшыгъэш, дгъэ-кощын фаехэм апае псэуплэхэр ащ егъэуцух.

Фэтэрыбэ хъурэ унэхэм ягъэ-клэжыин республикэм ипашэ кытегушылэзэ, блэкыгъэ илээ-сым унэ 37-рэ зэрэзтырагъэ-псыхыжыгъэр кылуагъ.

ХЪУТ Нэфсэт.

Сурэтхэр А. Гусевым тыри-хыгъэх.

Шухъафтын шъыпкъэ афэхъугъ

Тэхутэмыкыое районим ит поселкэу Яблоновскэм дэт кылэцыкылу ыгыплэу «Солнышко» зыфилорэм кыпашыхыгъэ корпусыкылэр мэфэкл шыкыкылэ тетэу тыгъуасэ кызылуахыгъ.

Мыщ фэгъэхыгъэ зэхэхэм хэлэ-жыагъэх Адыгъ Республикэм и Лышхъэу Тхаклушынэ Аслъан, Адыгеим и Премьер-министрэу Къумпыл Муратрэ ащ игуадзэу Наталья Широко-вамрэ, АР-м гъэсэнэгъэмрэ шлэныгъэм-рэкы иминистрэу Хъуажэ Аминэт, му-ниципальнэ гъэпсыкыкы зилэ «Тэхутэ-мыкыое районим» иадминистрация ипашэу Шхъэлэхэ Азмэт, ны-тыхэр, кылэцыкылухэр.

Кылэцыкылу ыгыплэу «Солнышко» икорпусыж сабыи 120-рэ члэс, псэ-олъагъэу кызылуахыгъэри ащ фэдиз-мэ афитегъэпсыхыагъ. Гъэсэнэгъэм иучреждение мэзи 7-м кыкылоцл ашыгъ, ащ сомэ миллион 17,2-м ехъу пэлуа-гъэхыагъ, джаш фэдэу чыплэ бюдже-тым иамалхэри кызыфагъэфедагъэх. Кызыралуагъэмкы, мыщ гурыт ыкы нахыжы купхэр члэсышты, шеджэ-шты. Республикэм ипашэхэр лэпылэгъу кыазэрафэхъухэрэм ишлуагъэкы, 2013-рэ илээсым кышгэгъагъэу райо-ным ит кылэцыкылу ыгыплэхэм чыплэ-тедзэ 480-рэ фэдиз кыащызлуахыгъ. Мы уахътэм ехъулэу илээси 3 — 7 зыныбж сабыи 55-рэ чэзыум хэт, ау жъоныгъокы-мэкыогуу мазэхэм яхъулэу а гумэкыгъор дэгъэжыжыгъэ хъушты, сыда плэмэ а лъэхъаным кылэ-цыкылу купыкылэхэр аштэшты.

(Икылух я 2-рэ н. ит.)

ХЬУТ Нэфсэт.

Документхэр зэкӀ комиссиет исекретарь — Адыг Республикэм лъапкӀ loфхэмкӀ, IэкIыб кӀэралхэм ащыпсӀурэ тильӀапкӀэгъухэм адырIэ зӀпхынӀгӀхэмкӀ ыкIи кӀэбар жугӀэм иамалхэмкӀ и Комитет итхӀаматэ игуадззу А. А. Протуренкэм (тел. **(8772) 52-46-91**, факс **(8772) 52-10-16**, mail: **komnac01@ramler.ru**, ур. КрестыӀнак08, 236, я 44-рӀ каб.) IэклагӀгӀхӀанхӀ фӀае.

УНЭХЭМ ЯГЪЭЦЭКІЭЖЬЫН

Мы илъэсым агъэцэкІэжьищтыр гъэрекІорэм нахьыб

Фэтэрыбэу зэхэт унэхэм ябысымхэм зэдыряеу гъэпсыгъэ мылкъур игъэкІотыгъэу гъэцэкІэжьиным ехьылІгъэ Федеральнэ хэбзэгъуацугъэм кызырэдильытэу, тиреспубликэ плэлэ клэкІ зилэ программэу шагъэнэфагъэм тетэу фэтэрыбэу зэхэт унэхэр гъэцэкІэжьиным гъэрекІо рагъэжъагъ.

Илъэс Іофшлагъэхэм кыагъэ-лъэгъуагъэр, мы илъэсым телытэгъэ гухэлъхэу агъэнэфагъэхэр, гъэцэкІэжьиным епхыгъэ нэмыкІ лъэныкъохэр зэрэзэхэагъэхэр къедгъэуатэ тшІоигъоу фэтэрыбэу зэхэт унэхэр игъэкІотыгъэу зэтэгъэ-псыхъажьинымхэмкІэ Адыгэ республикэ фондм иди́ректорэу Пшыгъонэ Руслэн джы-рэблагъэ зылудгъэагъ.

Илъэс клэуэхэм кыагъэлъэгъуагъэр

— Плэлэ клэкІ зилэ программэу дгъэнэфагъэм тегъэ-псыкІыгъэу 2015-рэ илъэсым тиреспубликэ фэтэрыбэу зэхэт унэ 34-рэ игъэкІотыгъэу щыдгъэцэкІэжьи, — къэуатэ Руслэн. — А Іофшлэным сомэ миллион 56,9-рэ пэлухъагъ. ГъэцэкІэжьи Іофшлэным муниципальнэ гъэпсыкІэ зилэ

ИлъэсыкІэ гухэлъхэм агъэнафэхэрэр

Руслэн тызэрэщигъэгъо-загъэмкІэ, плэлэ клэкІ зилэ программэу мы илъэсым телытагъэм унэ 54-рэ республикэм шагъэцэкІэжьищтыр егъэ-нафэ. ЗэкІэмкІи ахэм сомэ миллион 70-рэ фэдиз апэуа-гъэхъащт. А Іофшлэным муниципальнэ гъэпсыкІэ зилэ кълэ ыкІи райони 7 кыхэлэжъэщт. Ахэм мылкъу Іахъэу кыхалъ-хъащтыр зыфэди́зыр джырэкІэ гъэунафыгъэп. Мы лъэхъаным унэхэм ателытэгъэ проект-сметэ тхылъхэр агъэхъазырых. Гъэтхатэм ыкІэхэм адэжъ Іофшлэнхэр зыгъэцэкІэщт псэолъэш организациехэр кыхэхыгъэн-хэм ехьылІгъэ зэнэкъокъухэр Фондм зэхыщэщтых ыкІи текІоныгъэр кыдэзыхыгъэхэм

ІуагъэмкІэ, цыфхэм яахъщэ Іахъхэр зэрэтыхэрэм нахьы-шум ылъэныкъокІэ зэхъокІы-ныгъэхэр фэхъугъэх. ГушыІэм пае, кълэу Мыекъуапэ щып-сэухэрэм процент 69,7-м, Красногвардейскэ районым процент 60-м, Мыекъопэ районым процент 56,2-м, Теуцожь районым процент 50-м, Шэуджэн рай-

2016-рэ илъэсым тиреспубликэ фэтэрыбэу зэхэт унэ 54-рэ шагъэцэкІэжьищт, а Іофшлэным сомэ миллион 70-рэ фэдиз пэлухъащт.

ыкІи ыштэщт. Ащ ыуж фэгъэ-клотэныгъэ зилэхэм атыщтыр зыфэди́зыр нафэ хъушт.

Анахь шъхьалэр

Фэтэрыбэу зэхэт унэхэр игъэкІотыгъэу гъэцэкІэжьинымхэмкІэ пстэуми анахь шъхьалэу цыфхэм алытэрэр мылкъур хъаулые мыхъоу псэолъэш организациехэм яІофшлэн идэ-гъугъэ зыкыгъэлэтыгъэныр ары. ГухэкІ нахь мышІэми, шъхъэ-шъорыкІо шыкІлэр ахэм яІофшлэн еплъэгъулау, агъэцэкІагъэр клашыкІыжьиным фае хъоу кы-хэкІы. Арышъ, уплэкІун Іофшлэныр нахь агъэлъэшыщт. Ащ пае агъэцэкІэгъэ Іофшлэным идэгъугъэ зыуплэкІужьищт ыкІи ар зыштэщт комиссией зэхашагъэм хэтых гъэцэкІэкІо хабзэм, муниципальнэ хабзэм, жилищнэ инспекцием, фэтэр-хэм ябысымхэм, заказчикым ялыкІохэр. Арышъ, коллегия-альнэ шыкІлэм тетэу агъэ-цэкІэгъэ Іофшлэныр ауплэкІу-жьи́зэ аштэ нахь, зы нэбгы-рэ закъо тхылъхэм акІэтхэнэу щытэп.

2015-рэ илъэсым фэтэрыбэу зэхэт унэ 34-рэ квадратнэ метрэ мин 85-рэ хъоу Адыгеим шагъэцэкІэжьи́гъ, а Іофшлэным сомэ миллион 56,9-рэ пэлу-хъагъ.

2016-рэ илъэсым тиреспу-бликэ фэтэрыбэу зэхэт унэ 54-рэ шагъэцэкІэжьи́щт, ахэм сомэ миллион 70-рэ фэдиз атефэщт.

Фэтэрыбэу зэхэт унэхэу ли́фт зымыІэхэм ащыпсэухэрэм зы квадратнэ метрэм пае мы илъэсым ахъщэ Іа-хъэу атыщтыр сомэ 4-рэ ча-пыч 93-рэ.

**СЭХЪУТЭ
Нурбий.**

соми 4-м бэп кы-зэрехъуштыгъэр. АР-м иминистрэ-хэм я Кабинет унашъоу ышыгъэм тетэу, джы фэтэ-рыбэу зэхэт унэ-хэу ли́фт зымыІэ-хэм зы квадрат-нэ метрэм пае атырэр сомэ 4-рэ чапыч 93-рэ. Къэ-ралыгъо Думэм ыштэгъэ хэбзэгъ-уцугъэм егъэнафэ ахъщэ Іахь тыным-кІэ фэгъэкІотэ-ныгъэ зилэ купхэр. А шапхъэхэр цыф-хэм икъу дэдэу кыагурыІохэрэ-пышъ, муниципаль-нэ гъэпсыкІэ зилэ кълэхэм ыкІи рай-онхэм ялыкІохэр кырагъэблагъэхэзэ ар зэрэгъэлсыгъэ шыкІлэр, гъэцэкІэ-жьиным блэкІыгъэ илъэсым кыгъэ-лъэгъуагъэхэр ыкІи мы илъэсым телытэгъэ гухэлъхэр кыафалуатэх. Фэ-гъэкІотэныгъэхэм ателытагъэу чы-плэ хабзэм афитын фаеу щытыщтыр зыфэди́зыр гъэнэ-фэгъэным фэшІ

ифэшъошэ хэбзэгъуацугъэм Адыгэ Республикэм и Къэралы-гъо Совет — Хасэр хэлплъэщт

2015-рэ илъэсым фэтэрыбэу зэхэт унэ 34-рэ квадратнэ метрэ мин 85-рэ хъоу Адыгеим шагъэцэкІэжьи́гъ, а Іофшлэным сомэ миллион 56,9-рэ пэлухъагъ.

Фэтэрыбэу зэхэт унэхэу ли́фт зымыІэхэм ащыпсэухэрэм зы квадратнэ метрэм пае мы илъэсым ахъщэ Іахъэу атыщтыр сомэ 4-рэ чапыч 93-рэ.

кълэ ыкІи районибл кыхэлэ-лэжъагъ. Фэтэрыбэу зэхэт унэ 34-м щыщэу 14-р — муниципальнэ гъэпсыкІэ зилэ «Кълэу Мыекъуапэ», уні 10-р — «Тэхъутэмыкье районым», уні 3-р — «Адыгэкълэ», 3-р — «Теуцожь районым», 1-р — «Красногвардейскэ районым», 1-р — «Кошхъэблэ районым», 2-р — «Джэджэ районым» яунэ фондхэм ащыщых. ГъэцэкІэ-жьи́нхэм яшлуагъэкІэ, Адыгеим щыпсэурэ нэбгырэ мини 3-м ехъумэ унэ амалхэу яІэхэр нахьышлу ашыгъэх, зэкІэмкІи квадратнэ метрэ мин 85-рэ дгъэцэкІэжьи́гъ. Мы Іофшлэ-ным муниципальнэ гъэпсыкІэ зилэ кълэхэмрэ районхэмрэ ябюджетхэр мылкъу ІахькІэ кыхэлэжъагъэх. Кълэу Мые-къуапэ сомэ миллиони 5,6-рэ, Тэхъутэмыкье районым 1 мил-лион, Кошхъэблэ районым сомэ мин 217-рэ кыхалъхъагъ.

зэзэгъыныгъэхэр адашынхэшъ, гъэрекІо зэрэзэхэщэгъэгъэ шы-кІлэм тегъэпсыкІыгъэу гъэцэ-клэжьи́н Іофшлэнхэр рагъэжъэ-щтых.

Цыфхэм ахъщэ Іахъхэр зэрэтыхэрэ шыкІлэр

Зытетым тетэу плон хъумэ, фэтэрыбэу зэхэт унэхэр игъэ-клотыгъэу гъэцэкІэжьи́нхэм телытэгъэ хэбзэгъуацугъэм ишапхъэхэм икъу фэдизэу та-гъэразэ плон плэкІыщтэп. Ащ елытыгъэу тытхъаусыхэзэ ахъщэ Іахъэу кыттефэрэр мазэ кълэ тэты. Шыпкъэ, игъом зыфэмытыхэрэри кытхэтых. Мы Іофыр кълэхэмрэ район-хэмрэ зэрэащызэхэшагъэм кы-тегушыІэзэ Руслэн кызыри-

оным процент 48,5-м, Джэджэ районым процент 41-м, Тэхъутэмыкье районым про-цент 35,6-м ыкІи Адыгэкълэ процент 27,1-м нэсэу япшъэ-рылхэр агъэцэкІагъэх.

Хэбзэгъуацугъэм зэригъэ-на-фэрэм тетэу, зы квадратнэ метрэм тефэрэ уасэу цыфхэм атырэм илъэс кълэ чыплэ хабзэр хэлплъэжьи. Ащ ышырэ унашъоу тетэу уасэр зэмы-хъокІэу кыагъэнэжьи́н е на-хьыбэ ашын алъэкІыщт. Апэ мы Іофыр зырагъажъэм квад-ратнэ метрэм тефэу ттыщтыгъэр

Шыуагъэ зыпылъ Юфтхьабз

АР-м и Общественнэ палатэ, Урысые народнэ фронтым ишъолъыр къутамэу Адыгеим щыӀэм ыкӀи АР-м хэгъэгущыӀэ ЮфхэмкӀэ и Министерствэ джэ щызэхашъгъэ Общественнэ советым ялӀыкӀохэр республикэм игъогухэм авариеу къатехъухьэрэм лъэшэу агъэгумэкӀхэрэм ащыщых. ХэгъэгущыӀэ ЮфхэмкӀэ Министерствэм къырихьыжьэгъэ Юфыгъом ахэм дырагъашти, водительхэр зыщагъэхьазырхэрэ еджапӀэхэм шӀэныгъэу ащарагъэгъотырэр зыфэдэр аулпӀэкӀунэу фежыагъэх.

Урысые ДОСААФ-м Адыгэ РеспубликэмкӀэ икӀутамэ ибазэ хахъэу водительхэр зыщагъэхьазырхэрэ еджапӀэм апэу улпӀэкӀун Юфтхьабзэр щырагъэжыагъ. Ащ шылагъэх АР-м и Общественнэ палатэ итхьаматэу Устэ Руслъан, нэмыкӀ организациехэм ялӀыкӀохэу Тхьагъэпсэу Мэджидэ, Светлана Дорошенкэр, Бэгъ Альберт, Елена Космачевар, журналистхэр. Ахэм ягъусагъэх АР-м хэгъэгущыӀэ ЮфхэмкӀэ иминистрэу Александр Речицкэр, гъогурькӀоньыр щынэгъончъэнымкӀэ Къэралыгъо автоинспекцием и ГъэлорышлӀагъу АР-м щыӀэм ипачэхэр. Общественнэ организацием илӀыкӀохэр апэу гушыӀэгъу фэхьугъэх Урысыем и ДОСААФ АдыгеимкӀэ икӀутамэ дзэ-патриотическэ плуныгъэмкӀэ игупчэ ипачэу Нартэкъо Мурат. Егъэджэн Юфыр зэрэзэхашэрэм ыкӀи ащ иедзыгъо анахъ шъхьалэхэм ар къатегуцыӀагъ.

— Тэ пшъэрылъэу тилэр ухьа-

зырыныгъэ дэгъу ядгъэгъотыныр, ащ дакӀоу, гъогухэм къатехъухьэрэ хъугъэ-шлагъэхэм япчъагъэ нахъ макӀэ шыгъэным тыпылтыныр ары, — къылауагъ М. Нартэкъом.

Нэужым Юфтхьабзэм хэлэжыагъэхэр классхэм ачӀахъэхээ, егъэджэныр зэрэзэхашэрэм зацагъэгъозагъ. Мы уахътэм купитӀу щырагъаджэ нэгъырэ 26-рэ зырыз хъухэу. Зы купым хэтхэм еджэныр къаухыгъэу зачетыр атыщтыгъ, адрэм еджэныр ригъэжыэгъэ къодыагъ.

ГъогурькӀоньым ишапхъэхэмкӀэ теоретическэ шӀэныгъэу курсантхэм зэрагъэгъотыгъэр компютерымкӀэ аушэтыщтыгъ. Ащ ишылагъэкӀэ, егъэджэн материалыр бӀкӀэ нахъ псынӀкӀэ ыкӀи лэрыфэгъу къафэхъу.

ЕджапӀэр техникэмкӀэ икӀоу зэрэзэтэгъэпсыхьагъэм организацием илӀыкӀохэм осэшӀу фашыгъ. Электроннэ стендхэу, макетхэу, тренажерхэу ыкӀи мультимедийнэ лэмэ-псымэу ащ чӀэтхэм егъэджэн процессым изэхэщӀнкӀэ шыагъэ къызэратырэр, курсантхэмкӀэ ар гурылогъошӀоу зэрэщытыр къыхагъэщыгъ. Мыщ дакӀоу, кӀэлэегъаджэу илъэсыбэрэ Юф зышӀэгъэ Светлана Дорошенкэм къызэриуагъэмкӀэ, курсантхэм яухьазырыныгъэу зыфэдэр кӀэлэегъаджэм профессионализмэу лӀэкӀальным бӀкӀэ елӀытыгъ. **Устэ Руслъанрэ Тхьагъэпсэу Мэджидэрэ къызэриуагъэмкӀэ, гъогурькӀоньым ишапхъэхэр зэрагъагъашӀэхэрэм имызакъоу, водительхэм гъогум шъхьэ-кӀэфэныгъэу къыщызхагъэфэным фӀелорышӀэрэ плуныгъэ**

дзийнэ лэмэ-псымэу ащ чӀэтхэм егъэджэн процессым изэхэщӀнкӀэ шыагъэ къызэратырэр, курсантхэмкӀэ ар гурылогъошӀоу зэрэщытыр къыхагъэщыгъ. Мыщ дакӀоу, кӀэлэегъаджэу илъэсыбэрэ Юф зышӀэгъэ Светлана Дорошенкэм къызэриуагъэмкӀэ, курсантхэм яухьазырыныгъэу зыфэдэр кӀэлэегъаджэм профессионализмэу лӀэкӀальным бӀкӀэ елӀытыгъ. **Устэ Руслъанрэ Тхьагъэпсэу Мэджидэрэ къызэриуагъэмкӀэ, гъогурькӀоньым ишапхъэхэр зэрагъагъашӀэхэрэм имызакъоу, водительхэм гъогум шъхьэ-кӀэфэныгъэу къыщызхагъэфэным фӀелорышӀэрэ плуныгъэ**

Юфхэри курсантхэм адызэрахъэхэмэ бӀкӀэ ишыагъэ къэкӀошт. Ахэм зэралытэрэмкӀэ, водитель ныбжьыкӀэхэм мыщ фэдэ шэн-зекӀокӀэ тэрэхэр зэрахэмылхэм къыхэкӀэу гъогухэм авариехэр бэрэ къащэхъух.

Нэужым еджапӀэм хэт кабинетхэр общественностым илӀыкӀохэм къаплӀыхьагъэх. Медицине кабинетыр нэрылӀэгъу лӀэпылӀэгъухэмкӀэ дэгъоу зэтэгъэпсыхьагъ. Апэрэ лӀэпылӀэгъу псынӀкӀэр цыфым рагъэгъотыным фэшӀ макетэу зызэрагъасэрэр, нэмыкӀ лэмэ-псымэхэри чӀэтых. Нэужым машинэу зэфэным зыщыфагъэсэхэрэ тренажер кабинетым чӀэ-

хьагъэх, ар зыфэдэр аулпӀэкӀугъ. Ахэм адакӀоу, курсант ныбжьыкӀэхэм гушыӀэгъу афэхъугъэх, яшӀошӀхэр къарагъэ-Ютагъэх. Общественностым илӀыкӀохэм зэфэхьысыжьэу ашыгъэхэмкӀэ, егъэджэныр мыщ лӀэгӀлӀэ инхэм анэсэу щызэхашъ. Ар къеушыхьаты республикэ организациеу ДОСААФ-м Адыгеим щыпсэрэ лӀэуж пчъагъэ зэригъэхьазырыгъэр.

Мы мэфэ благъэхэми Юфтхьабзэр лӀагъэкӀотэшт. Водительхэр зыщагъэхьазырхэрэ адрэ еджапӀэхэу Адыгеим Юф щызышӀэхэрэм общественностым илӀыкӀохэр еблӀэгъэщтых. Теорием имызакъоу, машинэу зэфэнымкӀэ ухьазырыныгъэу щарагъэгъотырэр зыфэдэри, ушэтынхэм зэрафагъэхьазырхэрэри аулпӀэкӀу-щтых.

Мыщ фэдэ Юфтхьабзэхэм яшӀогъэшхо къызэрэкӀорэм клигъэтхыгъ АР-м хэгъэгущыӀэ ЮфхэмкӀэ иминистрэу Александр Речицкэм ыкӀи егъэджэныр зэрэзэхашэрэм осэшӀу фишыгъ. Ащ къызэриуагъэмкӀэ, Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо автоинспекциие икӀу-лыкӀушӀэхэм гъогурькӀоньыр щынэгъончъэу щытынымкӀэ ялофшӀэн щытхъу хэлъэу агъэ-цӀкӀэ. Арэу щытми, мы Юфыгъом ыльэныкӀокӀэ общественностым мэхъанэу илӀэр икӀу фӀедизэу гъэфедэгъэ хьуреп.

УлпӀэкӀунхэм зэфэхьысыжьэу афэхъугъэхэр къызфагъэфедэзэ, водительхэр зыщагъэхьазырхэрэ еджапӀэхэм ялофшӀэн нахъышӀоу зэхэщӀэгъэным, япшъэрылхэр зери-фэшӀуашӀэу агъэцӀкӀэнхэм фӀелорышӀэшт еплӀыкӀэхэр ыкӀи гухӀэлхэр агъэхьазырынхэу лӀэныкӀохэм зэдаштагъ. ГъогурькӀоньыр щынэгъончъэнымкӀэ республикэ комиссием изэхэ-сыгъо а Юфыгъор къыщӀагъэ-щыт.

КИАРЭ Фатим.

Сурэтхэр лӀэжыны Аслъан тырихыгъэх.

УАХЪТЭР ЫКИИ ТХАКИОР

Усакъу Пэнэшъу Хъаз-рэт адыгэ литературэм юф зыщишлэрэр илъэс 50 хуыгъэ. 1956-рэ илъэс имэзэе мазэ край гъэзетэу «Советская Кубань» зыфилюрэм истатъяу «Генрих Гейне» кыхъагъ. Зэлашлэрэ нэмыц усакъор зыщымылэжъыр илъэсишъэ зэрэхуыгъэр Мамырныгъэм и Дунэе совет

иунашъоклэ зэрэхагъэ-унэфыкълэрэм ар фэгъэхыгъагъ.

Ащ нэужым иусэхэр зэхэуыгъагъэху журналу «Зэкъошныгъ» зыфилюрэм кыхъагъагъэх. 1962-рэ илъэсым «Апэрэ лъагъу» зыцлэ тхылыр кыхиуыгъ, нэужым кыкълэуагъэхэм ащыщых «Тыщы-лэшт», «Кытфыщанэгъэ

Гухэлъ заф

дунаир», «Сто друзей», «Тыгъэнап», «Люди Мира», «Удивляется Байзет», «Дом, где возвышаются сердца», пшысэ-поэмэу «Чэчан» зыфэллоштхэр ыкии нэмыкълхэр. Пстэумкли тхылъ 20 фэдиз кыди-

гъэкълыгъ. Пэнэшъу Хъаз-рэт зэдзэкълын юфымклэ гъэхъагъэхэр илх. А. Т. Твардовскэм ипоэмэу «Ленин и печник», С. В. Михалковым иусэхэр зыдэтхэу «Щенок», П. П. Ершовым ипшысэу «Конек-горбунок» кы-

дигъэкълыгъэх. А. С. Пушкиныр кызыхуыгъэр илъэс 200 зэхъум, усаклом итхыгъэхэу «Пшысэхэмрэ усэхэмрэ» ыкии Генрих Гейне кызыхуыгъэр илъэс 200 зэрэхуыгъэм тефэу, усаклошхом ипоэмэу «Германия. Зимняя сказка» кыдигъэкълыгъэх. М. Ю. Лермонтовым иусэхэмрэ ипоэмэу

«Аул Бастунджи» зыдэтыр кыдигъэкълынэу ыгъэхъазырыгъ.

Клэлэцылкълхэм апае усэхэр зыдэт тхылъэу «Тыгъэр сэ сэгъэны-бджэгъу» зыцлэм мы уахътэм юф дешлэ.

Усаклэхэр

ПЭНЭШЪУ Хъазрэт

СИКЪОДЖЭ ГУПСЭ СЭ СЫФЭУСЭ

Тыгъэр сэ сэгъэныбджэгъу...

Бгым сытетышъ, сэ нахъыбэрэ Тыгъэу къуахъэрэр сэлъэгъу... Олуа: «Сыд пай ауштэу пшлэра?» — Тыгъэр сэ сэгъэныбджэгъу.

Мэфэ фабэм жъау сылтыхъоу, Пшлорэмышл о сыкълэпэгъу. Гуапи, хъяри, тхъагъуи сщыхъоу, Тыгъэр сэ сэгъэныбджэгъу.

«Уцыхъана, улыцлэжъэу?» — Бэмэ емыкълу кысфалэгъу. Зыфэгъазэу, зыфэгъэжъэу, Тыгъэр сэ сэгъэныбджэгъу.

Сиунэкъошъэу Къадырбэч...

Сиунэкъошъэу Къадырбэч, Ухэкълхърэп сигукъэкъл. 1945-рэ илъэс — Сэ гушлуаклоу сыкълыпфэс. Заом бэрэ укъэтыгъ, Теклоныгъэр — джы ти Тыгъ. Жъуагъор бгъэгум кыщэшлэты, Сьопхъуатэ, сьолэты. Олом фэд о: «Тиклэлэху, Хъяр нэмыкъл орэмылэгъу!» ... О гушлуапклэу сомэ щэкъл Къэошъэи, Къадырбэч. Лениным ит исурэт, Бэшлагъэу сэ сятэм фэд. Гум хэлклагъэр ахъхэ плъыжъ: Синасып, сигукъэкълыжъ. Гучлэм нэсэу инэплэгъу Сшъхъарытыгъ сэ сиплэшлэгъу.

Хъакъулахуыгъоим тыгу егъугъагъ

Уахътэр, лъэхъаныр Гузэжъогъугъ, Хъакъулахуыгъоим Тыгу егъугъагъ.

Осыр тизыбзэу, Кълымаф, лыгъу-лыст. Чэщ клэхэм хэта Зимылэр лыст?

Хъакъулахуыгъоир Пчъэм кытеуагъ: «Шъуис унэм, сэшлэ...» — Кытэкуагъ.

Зытэудэгъу, Плэгум тыхэлъ. Типчъэ къетлыргу, Сыд игухэлъ?..

Пылклагъэр тепклэ, Лъэгущым тет.

Тхъамафэ хуыгъэу Джащ тэ тыхэт.

«О бын, зыгорэм, — Ело, — шъеуес. Къызыфэгъухъыжъра Сыд пай гууз?

Нычэпэ шъхъай Шъукъэрэмыуш, Ау сыкълышъуфэкъллошт Джыри неущ...»

Хъакъулахуыгъоим Тыгу егъугъагъ: «Кыхъ, зыгъэфаб!» — Етымылогъагъ?

Дзэкъллолым ищытхъу

Жакълэмыкъл Аслъанчэрые Заом сэкъатныгъэ хыхыгъ. Ащ пае хэтыгъэп нэхъаеу, Нэгущлоу игъашлэ рыхыгъ.

Бэрэ елъэщаоу кыдэкъл, Зылуклэрэм рехы сэлэм. Теклоныгъэр агъэмэфэкъл, — Фащэйрэр къэгъэгъэ лэрам.

Медали, ордени имакълэп, Ахэм къагъэдахэ ылгъэгъу. Хэлъыгъ лыгъэ, зытетэу пакълэ, Фитынэу ыпсэ тыхэгъэгъу.

Къоджэ еджаплэм члэт музеим Дзэкъллол пхъашэм исурэт члэлъ. Къыгъэнэфэу тыгъэнэбзыим Зызакълэ клэстхэн сигухэлъ.

«Тхылъеджаплэу тикъуаджэ дэтыр Аслъанчэрые икъллолагъ. Сэ непэ сызэрэпоэтыр Аслъанчэрые ипсэпагъ...»

Тэмада дэгъу...

Тэмада дэгъу Тикъуаджэ дэсыгъ, Ешхэ-ешъо пстэуми Ахэсыгъ: Нысэщэ джэгъу, Дзэ къулыкълу зыхъыштхэм Апай, ти Хэгъэгъу. Зы хъохъум ыуж Зы хъохъу кыкълэкъл, Хъярэу, гушлуагъоу Джэгур реклоклэ. Ар зезыгъаклорэм Бэклэ епэсыгъ: Тэмада дэгъу Тикъуаджэ дэсыгъ. Зы адыгэ лыгъ, Шэнэу хэлъыгъ Урысыбзэр ыгъэфедэнэу: «О куп, хэт ил продолжение?» — Предложением ычлплэклэ Къылоштыгъэ ренэу...

Цыфхэр къэчэфых, Анэгъу къэнэфы: «Тызыфаем кытебгъэфагъ...» Тэмада мафэ Тикъуаджэ дэсыгъ: Гъыш Ибрахымэ Щытхъу епэсыгъ...

Сянэжъ синасып

Бэмэ упчлэжъэгъу Ашыщтыгъ сянэжъ. Разэхэу, сэлъэгъу, Мэкължых ядэжъ.

Игъэсэпэтхыдэ Дысыгъэ хэмылъ. Ело: дэо-мыдэ Пшыным упымылъ.

«Тхъэм уегъэпсэужы...» — Къылэжъ зэпытыгъ. Ипсэлэу ужыжы Сэри сыхэтыгъ.

Сянэ сегъэмысэ, Сянэжъ — сиочыл: «Плорэр хууштэп, нысэ, Кълэм уфимылъ.

Лэклашлэрэр клалэм Ышлэрэм нахъыб...» Силагъэш а пальэм Сянэжъ, синасып.

Теклоныгъэм ылэ сфэулэу

Ыбзэ ыубытыгъэу Зэо мыгъом Мэщлэкълэ Къэсэй Къыкълыжыгъагъ. Илъэс пчъагъэ Тешлэжыгъэу, игъом Тыркълэу телъым Зыкълыригъэшлагъ. «Къэгущылэжыгъ Къэсэй...» — Гушлуагъоу Чылэ макълэм Къэбар кыщеклоклэ. Благи, хыми Тыраушъокълуагъэу, Хъяр зылэ унагъом Фыреклоклэ. «Тхъэр затэрэм етапэ, — Зэрало, — Псау, джы мары Къэгущылэжыгъ...» Сщымыфэжъэу, Мыщ дэжъым сипало, Сянэшым ыдэжъ Сеужырыгъ. Илъфыгипплым Сэ сыратфэнэрэу Сызэрэубытылэ, Къысэбэу. Джащ кыщегъэжъагъэу,

Сэри ренэу, Теклоныгъэм ылэ Сфэулэу.

Ыцлэм фэдэр — ышъхъ

Зэрэчылэу агъэшлагъо: Чэсэбиймэ яунагъо Пшъашъэ, пшъашъэ, пшъашъэ щэхъу Къызыщымыхуэрэр ллэшлэгъу. Ау ащ пае ялэп дао; «Къытфэрэхъури зы шъао, Етлон клалэм «Теуцожъ», Къылыкълонкли хуон лотэжъ». Къыдэхуыгъ быным зыфаер, — Джауштэу реклоклэ дунаир. «Анахъыклэр — анахъ клас», Зэралорэм шъуцыгъуаз. Мафэ пэлчъэп, сыхъат къэс Хахъоу, къэхуэрэр лы тэрэз. Илъэситф-хы ыныбжъ хуыгъэ лэпылэгъу афэхуыгъэр; Шклэр кыдефы, шклэр къефыжы, Цлэ тегъахъори фашыжы. «Ыцлэм фэдэр — ышъхъ», фалуагъ. «Шклахъор» ралоу кытенагъ. Клэлэ лушым шлошъхъакуагъэп, Уахътэр пклэнчъэу ыгъэкуагъэп. Зэкълэцылъ, лы лъэш, рэхъат: Хехы нэмыкъл сэнэхъат. Адыгэм, ижъклэ бэшлагъэу, Ыцлэ зэраригъэлуагъэу — Чыгълэжыныр кыыхихыгъ, Нэмыкълыцлэ кыдихыгъ. «Инженерыр, инженерыр», Ралоу тичылэ дэсыгъ. Мылэрысэр, абрикосыр, Къужыр — бэмэ анэсыгъ. «Инженерым, инженерым Ичыгъат» — аригъэлуагъ. Синыбджэгъоу ыкълэ, сэри Стхыгъэм уасэр кыкълэкуагъ.

Псэпашлэу Голу

«Зингер» — лъэкълэ машинэм Илэп зэпыу чэщ реным... Пчэдыжъым жъэу педзэжы, Клэлэгъур къэсэшлэжы. Ным итыщ сикъллолагъэ, Сянэжъ бэ ыфэпагъэр, Сиджанэ зэлытхыгъэу Къэсшлэжырэр сыхэтыгъэу. Джэдыгуи сфидыгъагъ, Кълымафэм — сишлугъуагъ. Ныбджэгъухэр кысэхъуапсэх, Сыгушлоу сэлъэразэ. Якълэлэпчъэлэу зэгъокълэ Хуэрэп, бэхэр кыкълэкъл. Сянэжъ псэпашлэу Голу Хэти ищытхъу егъэлэу, Гъончэджыр зыфидыгъэм Жъыр зыфигъэцэкълэжыгъэм. Зыфидыжърэр нахъыб. Ар — зэо уж насып. Сянэжъ ишлушлагъэ Цыфмэ ащыгъупшагъэп: «Джэнэтыр Тхъэм кырет...» Ялъэлэу етлани хэт: «Шъуи «Зингер» сыдэу щыт?» «... Псау, джыри зэрэпыт!..»

Сәғә Сәғә Сәғә Сәғә Сәғә

УСАКЮУ ЕНЭМЫКЪО МЭУЛИД

Зәхихырәм нахьыбэ елъэгъу...

КЪУЕКЪО НАЛБЫЙ: «Енэмыкъо Мэулид усәкю шыпкы: зәхихрәм нахьыбэ гурәло, ыльэгъурәм нахьыбэ ешлэ, зәхишләрэр игурыгъуаз. НэмыкӀэуи кӀэпӀон плӀэкӀышт: ыльэгъурәри зәхехы, зәхихрәри елъэгъу, ыгу кыйтэгъуш, зәхишләрәм нахьыбэр еушәфы.

ЕнэмыкӀом талантышхоу хәлым изыләкләп нылӀп «Къушхьэ гупшысәхәр» зыфилорә поэмәм кышчынафәрэр: гупшысә кӀэухәу ышыгъэмкӀэ нәрыгъ тимышләу, ащ кыфзәышәгъэр тегъәлӀэгъу — тыдәгупшысә шлоигъу... МодыкӀи-мыдыкӀи дзыгъэх инәплӀэгъухәр: ижыырә адыгәр — ащ дунәе тетыкӀлӀу илагъэр, непәрә адыгәр — ащ ипсәукӀ, игупшыс, сьд фәда иамал, иакъыл, ишъыпкыгъә, ицӀыфыгъә шапхәхәр, ишлӀульэгъу. Дунайзехьә кӀуачӀэмә тыряшапхә, сьд гъогуа тызтетыр: тапәкӀә тыплӀэмә — пэ-

рыт шыла, тыкыизәплӀэкӀмә лӀәуж кӀәлӀагъуа? ЕнэмыкӀо Мэулид удәгупшысәныр зымыуасә цылӀп...

ЕнэмыкӀо Мэулид иусәхәр орәдых. Зыхәм гушӀуагъор ащәжъгырыу: сьдкӀә плотәна, кыгъәшлагъәм зыфәлӀэгъә хәкужӀәу пкӀыхьәлӀәгоу илагъәм кыгъәзәжыгъәу шәпсәу. Адыгәм зы шӀу горә кыдәхъухәмә (гъогукӀә ашӀы, гъунәгъум сабий кыфәхъугъ, кӀәзыгъәзәжыгъә кӀаләм кышцагъ, тхылыкӀә кыдәкӀыгъ, кӀәлӀә урамым адыгабзәкӀә шәгушылӀәх, ныбжыкӀлӀәхәр мәусәх!), дунәе насып хагъәдагъә фәдәу шиз хәхьо.

Адрә усәхәри нәшхәи: мыхъурәмә агъәгумәкӀы. ИпӀылӀәгу хъункӀә ерәшӀи, хәти зыпәлуидзәнәу хъазыр.

Загъори нәку-нәпсәу плӀэгъушт: хәкужым кыгъәзәжыныу зинасып кымыхыгъәхәу, зылу кӀәгъәзәгъәу дунаим ехыжыгъәхәм ягугъу кышӀы зыхъукӀә...

Ау Мэулид гугъәр кытекӀо. Адыгә лӀәпкыым, бзәм, хабзәм неущрә мафә зәряләм шӀошхъуныгъәшхо фырил. Хәт рихьылӀәми Мэулид, иныбджәгъухәри, инәлуасәхәри, студентхәри (ильәс зауләрә Мэулид Адыгә кӀәралыгъо университетым лӀәпкышӀәныгъәм и Гупчәу шызәхәшәгъәм епхыгъәу тыркубзәмкӀә, зәдзәкӀын лӀофхәмкӀә ригъәджагъәх) а гугъә кӀуачӀәм еумәхъых, илыягъәу лӀытәныгъәшхо фытегъәшӀы.

ЕнэмыкӀо Мэулид непә и Маф, ильәс 70-рә мэхъу. Адыгә факультетым икӀлӀәгәаджәхәми, шәдәхәрәми, иныбджәгъухәми тыгу кыддәлӀәу тыфәгушӀо. Лыгъәу, цыфыгъәу хәлымкӀә тызәригъәгушхорәр, иусәхәм тызәрагъәлӀагәрәр етӀо тшӀоигъу.

УНЭРЭКЪО Рай.
Филологие шӀәныгъәхәмкӀә доктор, профессор.

Псәм илӀәжыгъәхәр

ЕнэмыкӀо Мэулид — уса-кӀо, тхакӀо, гупшысәкӀо ин. Ар кызышхъугъәр, зыцаплугъәр Тыркуе хәгъәгур ары, Анталием епхыгъә кӀуаджәу Еләмә.

ЕнэмыкӀомә яунагъо сьдигъуи адыгабзәкӀә шызәдәгушылӀәштыгъәх. Мэулид ицӀыкӀугъом кышцәгъәжыгъәу ятәшәу Махмудә едәлунау икӀәсагъ, ащ хъугъә-шлагъәхәр кӀәраклӀәу, цыфхәм яшән-зекӀуакӀлӀәхәр адыгабзәм илӀәшлӀәгъә зәхыуигъәшӀәу кылуатәштыгъәх. Чылау кыыздәхъухәгъәм дәсыгъәр зәкӀә адыгагъә, нәжә-лужыбзәмә тыркубзәр ашӀахәштыгъәп. Мэулид тырку гурыт еджапӀәр дәгъу дәдәу кыуыгъ. Ащ, зәрәфимытым кыхәкӀәу, иныдәлӀфыбзә шызәри-мыгъәшлагъәми, ным кырытыгъә бзәр псәкӀә зәхәшлӀә, егъәлорышӀә, рәусә, рәгупшысә — дунаим адыгә цыф шыпкыгъәу тырегъәтышӀу. Мэулид еджапӀәм ыуж Стамбул дәт Мармара университетым ислӀа-мымкӀә ифакультет кыуыгъ. Анкара дәт лицейм ильәситфә дин этикәмкӀә шыригъәджагъәх. Тырку кӀәралыгъо телевидением, радиом апае сценариехәр илӀәспышым кыкӀоцӀ афызәхыгъәуцагъәх. Тыркуем ителевидение зәкӀә кыгъәлӀагъорәр хабзәм иполитикә еклүмә, емыкӀүмә зыушә-тырә комиссием ильәс пшыкӀүтӀо хәтыгъ. Ыужым пенсием кӀуагъә. Унәгъо дахә ил, кӀәлитӀу ыплугъ, ригъәджагъ, альякӀо тыригъәуцагъ. Нахьыжыр Нартбәдын — музиковед, нахьыкӀәр Пәрыт — нефтымкӀә инженер.

Мэулид усә тхыныр ильәс 15 ыныбжәу ригъәжыагъ, ащ ыпӀкӀә Тыркуем нәсырә Адыгә радиом кытыхәрәм зи билимыгъәкӀәу ядәлуштыгъә, ильәс 19 ыныбжәу адыгабзәкӀә тхәкӀә-еджакӀәр ежә-ежырәу зәригъәшлагъ. Илахылау, иныбджәгъоу Едыдж Батырайрә Мэулидрә зы чылә кышцәзәдәтәджы-

гъәх, шызәдәджагъәх, лӀәпкышӀәжә гупшысәм фәлажыхәу зәдаублагъ.

Мэулид Тыркуем и Адыгә хасәхәм кыдагъәкырэ журналхәм тыркубзәкӀә кыащыхиутыгъ рассказ 30-м ехъу, поэмә, повесть пчӀагъә. Ащ нэмыкӀәу, КӀәрәшә Тембот ироманәу «Шыу закъу», МәшбәшӀә Исхъакъ ироманхәу «БзыикӀо зау», «МыжӀошхъал» зыфилорәр тыркубзәм рильхәхәи Стамбул кышцәдигъәкыгъәх.

ТыркубзәкӀә Мэулид кыыхыутыгъәмә ащыц ежә ытхыгъә поэмәу «Нартмә шхъащә афәсәшӀы», повестхәу «Шыуәмә ячәшцәкӀу», «ЛӀәшӀәгъумрә интеллигентымрә». Ахәм апхырышцыгъ лӀәпкы гупшысәр, философиер, адыгә дунәететыкӀәр, я 19-рә лӀәшӀәгъум тхәмыкӀәгъо мыухыжыгъәу кытәхъулагъәр, ащ кыпкырыкыгъәхәр, я 20-рә лӀәшӀәгъум кыызхәхъухәгъә псәукӀәм насыпынчә ышыгъәу, ау игъәшӀәкӀә лӀәпкыым фәусагъәу, иорәд зәхильхәгъәу, илорыла-тә ыугъоижәу хымә чыпӀәмә

ащыпсәугъә КӀүбә Шәбанә ятӀонәрә повестыр фәгъәхыгъ.

Мэулид тыркубзәкӀә ытхыгъәхәм, кызәридзәкӀызә кызәресфилотагъәмкӀә, ямышыкӀә кӀәтыкӀәр, гӀәпсыкӀәр, образ символхәр, художественнәгъ ин ахәлӀ. Ытхырә пәпчә дунәе псау мэхъу, зәрәдунаеуи шыхәлажә, шхъадж ихабзә тетәу шхъафитәу мәпсәу, ау зәкӀәри зәнәсы, зәдәлужы.

А дунәе кӀәгъәлӀәгъуакӀәр апәрәу адыгабзәкӀә кыдәкӀыгъә тхылӀәу «Къушхьэ гупшысәхәр» зыфилорәми кыхәшцыгъ. Тхылыр инәп: усәхәр, зы поэм, Назым Хикмет иорәдәу адыгабзәм рильхәгъәр. Усә пәпчә — шылӀәныгъәм кыхәхыгъә сурәт, гупшыс, зәхашӀ, гууз, зәкӀоныгъ, лӀәгъуныгъ. А зәкӀәри зызәхәхожәкӀә, Мэулид ипозитическә дунәй псау мэхъужы, нәгу шхъаф, гурылӀәкӀә-кӀәгъәлӀәгъокӀә шхъаф илӀәу.

Нахьыбәрә усәр зыштитыгъә уахътәр тхылым кышцыгъәлӀәгъуагъ, ахәр Тыркуеми, Адыгә хәкуми ациусыгъәх.

Мэулид рәпсәу, рәусә Тхьәм кыхильхәгъә гукӀуачӀәм, псәзәхашӀәм, тыналә тетидзәмә тшӀоигъу лӀәшәу итхылы кыхәшырә гугъәшхом, шылӀәныгъәм сьдигъуи гулӀәтыныгъә ин зәрәхильагъорәр, ежыи зәрәхильхәхәр.

УцӀыфышӀоу, угу зәлухыгъәу, цыфыр зышцы лӀәпкыым емылӀытыгъәу зәкӀәри шӀу уигъәлӀәгъоу мәгупшысә, мзекӀо Мэулид. ИныбжыкӀәгъум шӀу ыльәгъугъә иран тхакӀошәм абзә куоу зәригъәшӀәгъагъ, ираныбзәкӀә ильәс пчӀагъәрә Омар Хайям, Руми, Саади яусәхәм яджагъ. ЕнэмыкӀом Псәм лӀоф дәшӀәныр, ПсәлӀәжыныр игъәшӀә лӀоф. Ар игъәхәгъәхәм, ытхыгъәхәм, зәридзәкӀыгъә пчӀагъәхәм кӀаушыхъаты. Аужырә ильәсхәм джыри МәшбәшӀә Исхъакъ итарихь романәу «КъокыпӀәм-кӀошхәпӀәм» зыфилорәр тыркубзәм ыкӀи дунаим шызәлӀәшӀәрә тырку тхакӀоу Яшар Кемал ироманәу «Хыр гусагъә» зыфилорәр адыгабзәм рильхәгъәх.

«Бзәм псә лузылӀхәгъәр»

ылозә усәм еджә Мэулид. Ежыи игъәшӀәкӀә усәным имашӀо кӀәт.

Усә — сыгу, кышӀышӀо, Сышцесы усәм...

Усәныр — гупшысән кӀо-дыеп, шән гӀәнәфагъә кӀо-дыеп, ар хәхыгъә шылӀәкӀә-псәукӀә шхъаф, дәхагъәр, шӀур кыызәбәкӀәу, зезыхъәу. Усәныр зышӀокодъыжхәрәри шылӀәу ильәс 70-м ар пхырызы-хышӀыгъәр цыф кызырәкӀоу.

Мы сызтет гъогум, Тыгъәм факӀо ар, СыфыкӀәгъошжыгъәп

ззәкӀуи

Сызәрәтәхәгъәм паекӀә.

Адыгә усәкӀо-гупшысәклор зыгъәгумәкырәр непәрә дунай закӀоп, ижыкӀә лӀәпкыым кыырыкӀуагъәр, хәбзә дахәу, гушхәлӀәжыгъәу ыугъоигъәр ары, неущ «дунайзехьә кӀуачӀәмә тыряшапхә, сьд гъогуа тызытетыр?» (Къуекъо Н.).

... Сә тыгъуасәп

слӀәгъурәр...

... Неущрәр ары

сә сыцаплӀәрәр.

Хәт зәхишӀыкышт, — сшӀәрәп, сшӀәрәп —

Жыыбгъәм сапашхъә

кыырильхәгъә

Гугъәузым хәлӀ дәхагъәр..

Мэулид ипозэие гупшысә куухәм кӀәшӀәкыгъә образ-сурәтхәр, образ-символхәр: «Сыусәхәр чыгышхъә бзыух».

... Орәд кӀәлӀо жӀуагъомә.

Сә амакӀә зәхәсәхы...

... КӀәкӀошж, чәшцы,

лаплӀ кыысәшӀәкӀ...

Адыгәмә ятарихь фәгъәхыгъә тхылы псаумә кӀәлуатәрәр усә закӀокӀә лӀәпкыым, псыкыжым хъазабәу кыфыхыгъәр гугъәуз дәдәу сурәт-сурәтхәу нәгум кыкыгъәуцагъәх Мэулид.

ХъУАЖӀ Нурет.

Адыгә кӀәралыгъо университетым адыгә филологиемрә культурәмрәкӀә ифакультет икӀлӀәгәадж.

КЪЫЗЫХЪУГЪЭР ИЛЪЭС 70-рэ МЭХЪУ

ᲔᲗᲚᲗ ᲔᲗᲚᲗ ᲔᲗᲚᲗ ᲔᲗᲚᲗ

Усэхэр

ЕНЭМЫКЪО Мэулид

«Хэт ущыщ?» къысэмылу!

<div>«Хэт ущыщ?» къысэмылу! Лэшлэгъухэм сакъыхэкли, Сыккызыэрэкложьыгъэр умыгъэшлагъо! Уккысщымыщт, Тызэкъош тэ. Зекло хэбзэжъэу тилагъэмэ Сильынтфэхэр джыри къасты.</div>	<div>Чыгум зыккыхэзыщэйрэ Гъэтхэпэ нэккыгъэм сьд къыуилорэр? Сыдым уигъэшлэн о, Зэ уккыслуппъэу, Шунклым ухэклодэжьи,кля, Сыгу илхэр...</div>	<div>Зэхэоха ныбэм, узым иллыкыгъэхэр! Ныожь пхъонтэ члэгъым члөл Адыгэ шъуашэм ихышъэ зэхэоха!</div>	<div>Гъэтхапэр къытфэкложьыгъ. Едэлу Лабэ, едэлу Щэджэм, Едэлу Къушхъэмафэм иораторие, Едэлу нэфшъэгъо тыгъэбзый джэгум, Типцынэ зэмылэужмэ Ккыхадзэгъэ оредыклэм едэлу!..</div>
<div>Сизакъу, Лъэпшъ сфишыгъэ Гъучлы цуакъэкля къэсэклухъэ, Хъатлиймэ* сахэхъагъ, Лэбэрнащ** исэлам къыпфэсэхъы.</div>	<div>«Къакло», оло, «Къакло...» Гу хъалэлэу уккыспэгъоклы. Зэхэсэшлэ унэ лыдхэр, Зэхэсэшлэ угу ифэбагъэ. Ккыныгъо лэфмэ уахэт...</div>	<div>Зэхэоха Шъофым Изакъоу ккынэгъэ, Илъэс минмэ ккялыжьи,кля Остыгъэе чъыг члэгъым члэс Убых лыжьи,кля игулакля!</div>	<div>Темырккыан Юрий ти Маэстро. Пчэдыжьи,кля тыгъэр ылэ теуцожьи, Ошъопщэ нэгъыфмэ ккяхэккыжьи,кля пцлашхъохэр, Янабгъомэ ккяккюлэжьи,кля.</div>
<div>«Хэт ущыщ?» къысэмылу! Хымэ Лэбаклэр ккысэбэккымы, Сиадыгэ нэклу уккыклаппэмэ, Сызэхэпшыккыщт.</div>	<div>Ккысфэпщэйгъэ лэм сепэрыошъуна? «Хэт ущыщ?» къысэмылу! — Зы Пчэдыжьи,кля горэм Уипчъэ сыккытеомэ.</div>	<div>«Шъуеупч! мы чъыгыжьи,кля Сильэпкы ышхъэ ккырыккылагъэмкля, Сэ сызылэкля!» Хэт сызэхышыккылын, Ори зыуудэгумэ!</div>	<div>Лъэпэрышъо ккешля адыгэ ныор, Сабыйхэр лэгу фытео... Ккытхэхъ ори, синибджэгъу, Ккытхэхъ, сшыпхъу дах, Шъуккыеккыла! илъэс фэхыгъэмэ Ккяклязьи,кля лъэпкы джэгум!</div>
<div>Сынарт сэ. Нарт гумызэгъагъэм сызэрещэ. Огум щыбыбыщтыгъэ сибгъэжьи Сихъэ самыритлуи лагъэ. «Саусырыккыор щылэжъеп» ало. Хэт гурызгъэлошъун Мы дунэежьи,кля Сизакъоу сыккызыэрэтенагъэр, Ори зыуудэгумэ?</div>	<div>Зэхэоха, Блэккыгъэ Гъаблэмэ Ккяхэккылырэ макъэхэр! Гошнагъо иорэд зэхэоха?</div>	<div>Сыдым нэсыгъ тятэжьи,кля аныбжъ? Шъынацэ ккызылэккыжьи,кля Лыжъ жэкляфхэр Клян ешлэн гугъаплэм хэккыхэрэп. Оредыжьи,кля хъаклящым щэгумэккых.</div>	<div>Тыдэ шъущылэми, ккызыэхэшъух сымаккыэ: О-ой, марджэ! О-ой, марджэ! Мар-джэ!</div>
<div>Щылэныгъэм идэхъагъэ зэхэошля? Тыгъэм иккыккыоккыплэ дахэ...</div>	<div>Зэхэоха хы Шлуцлэм игырэ макъэ?.. Хыормэ быдзым луачырэ Сабыйм Игъы маккыэ, Зэхэоха!..</div>	<div>«Хэт ущыщ?» къысэмылу! Сиадыгагъэ, Сигупшысэ Лъэпкы лыгъэмэ саккыхыщьи,кля Пхъэгупхъэр ккятлэмых,</div>	<div>* Хъатый — Азие цыккылум цивилиза- ции ин щызыгъэуцугъэ лъэпкыэу «хатты» зыфилу. ** Лэбэрнащ — Хъатый пачхыхъэмэ ащыщ.</div>

Хъантларкъомэ ккяхъуллагъэр

(Енэмыккыо Мэулид ккылотэжьи,кля пшысэм техыгъ)

Еомэ зэраломэ, зэралотэжъэу зы псыуцагъэ горэм хъантларкъохэр хизэу хэсыгъэх. Фаер псыккылоу, фаер псычлэгъэу, фаери тыгъэ напэу зэрэгъэккыа-ккэхэмэ, зэрэгъэчачэхэу псэу-щтыгъэх. Зыдэлээн-зыдэпклян зыфалорэм фитыгъэх. Псэу зы-хэхэри, тыгъэу ккятепсэрэри агъэунаеу зэгурьыло-зэдэлужьхэу щылагъэх.

Аузэ, ба, макля тешлагъэр, хъантларкъохэр псыуцагъэм хэзэрэмыгъэфэжъхэу хъугъэ. Нахыжьи,кля япхъэтэпэмыхъэу, нахыккылар якляэнзехъэу, зы-шхъэ ккызылэтрэр члагожъэу, езэрэмыгъэхъым хэхъагъэх. «Сэры» зылохэрэр ккяхэккыотхи псыгута-ккэм ышыгу дэккылагъэх. Тхъарккыожъ пщыплэ щагъали члэтлысхъажи,клягъэх. Ары шхъае, ежъхэр хэмытэу модккля псы-уцогъэхэхэр зэрэгъэжъотых.

— Хъунэп ар! — алуи, ллыккыло агъэккылагъ. — О, Тхъэр зишу хъун хъантларкъо бын, — ылауаг ллыккылом, — шъуи-жъэрэ шъуиккыларэ шъуи-зэхэмыдз, шъуи-хабзэ дэдзыхыгъ, езэрэут-иуташхъэу шъуккызыэхэнагъ. Арэу зыхъугъэкля, типэщэшхо ижъау шъу-члэу-цонэу унашъо зэришыгъэмкля маккыэ ккы-шъозгъэлунэу сыккыагъэккылагъ.

— Уакъ, — алуи, псыу-цогъэхэхэр зэрэгъэккыагъэх. Зэхэхыгъэм ыгъэгубжыгъэхэу зыдадзыягъ, зырадзыхыгъ. Хъантларкъо ллыккылар псым чла-гъэбынэу фильгыгъэх.

— Зэ шъубыау, — ылауаг ащыщ горэ ккяхэккыоти. Нэхъу-пэхъу-лээгубгъоу архъуашъо зыккышъо хъантларкъом ынаплэ ккыхъэу ккыри-дзыхи, ыпэ зэ-лигъэлъыгъ. Ылэ-этларкъо уц гъугъэм шуигъани, хъантларкъо ллыккылом бгъунджэу фэуцуи, рилуагъ:

— Зыгорэм иунашъо тыры-псэунэу пэкля псы тешъорэп тэ. Ар зы. Тышхъафит, пащэ тыфаеп, хабзэу тилэри тфы-рекъу. Ар тлу. Ящанэрэр — хъантларкъо елфыр тызэфэд. «Зэфэдэныгъэм ккымызэгъырэр типый», — алуагъ луи, а уккыэ-зыгъэккылауагъэхэм яложь. Арэу-щтэу ллыккылар ытлупшыжьи,кля.

Ба, макля тешлагъэр, еуи, мо хъантларкъохэр зэрэгъэккыа-ккэхэмэ зэрэгъэчачэхэу мэ-псэух алозэ, ккызыдизыгъи, ккызыди-ккылыгъи амышлэу те-мыр лъэныккыомкля жьи,клябгъэ-шхо ккыккыолэ-тыгъ. Еуи, мо псыгута-ккэм тесхэм яунашхъэ зэщиут, ятахэтэ риутэх, ежъ-хэри ритэккыохыи псыуцагъэм хитэккыуагъэх.

Мо жьи,клябгъэу ккылыгыгъэр ащ ккыщэу-цумэ упэт, «тхытхы-тхъэу» чъыгъэежьи,кля ккыритхъ, «планкля» лой псыуцагъэм ккы-хидз, псым ыныбэ ккырифи, хъантларкъо елфыр зэбгыри-фыгъ. Хэт псычлэгъым чли-гъэуагъ, хэт ныджым тыри-дзагъ, псы ккыиугъэм дилъэ-сыкли, нахыбэр гъуй нэккым ритэккыуагъ. Нэрэ-лэрэ азыфа-

гу хъантларкъо псэуплэр хэ-кужъ хъугъэ.

Ба, макля тешлагъэр, еуи мафэ горэм хъугъэр зэрагъэ-шлэн яхысапэу псычлэгъым ехыгъэ хъантларкъо купыр псышхъэм ккыдэккылагъ. Чъыг иутыгъэу псым хэлъым еулу-гъэх-ккыеулу-жьи,клягъэх.

— Уакъ, мыры шъулуа па-щэу ккытфагъэккылауагъэр? — алуи, пэблагъэ зыфашлэмэ ашлоигъоу ыккылу дэккылагъэх. Ау — ккыым-сым. Чъыгъэежъ иккылыгъэми ерагъэу зегъэ-хъыеш псы ккылу-м тель нахъ, унашъо гори ккыафишлэрэп.

— Уакъ, — ылуи, цыккы-цыккылоу ащыщ горэ джагъэ.

— Уакъ, уакъ, мыдэ сыщыл, — ылуи зыгорэ ккыпэд-жэ-жьи,кля. Аузэ, жьи,клябгъэм ккы-лыжьи,клягъэхэр ккыхэхэрэ-щы-жьи,клягъэх. Нэхъу-пэхъу-лээгуб-гъоу архъуашъор зыккышъо хъантларкъор ккяхэу-цуи ккы-лэ-лэлу-гъ:

— О, хъантларкъо зэлуклягъ, мы ккытщышлэгъэр шъулэ-гъугъэмэ, тыжъугъэсакъ. Зэрэ-тихэбзагъэу, зэгурьыло-зэдэлу-жъэу тыжъугъэпсэу.

— Уакъ, ощынэмэ, сипало зыщылъ, — анахыккылар ккяхэ-джыккылыгъ.

— Уакъ, плээгъурэба, зы ккыури сысырэп.

— Уакъ, шынагъо гори щы-лэп, — алуи, мо нэхъу-пэхъу-лээгубгъоу архъуашъор зыккы-шъоу плээгъурэм ылауагъэр ккы-

рамыдзэу, зэрэгъэккыа-ккэхэмэ, зэрэгъэчачэхэу хъантларкъохэр псыуцагъэм хэпкляжьи,клягъэх.

Ба, макля тешлагъэр, еуи ма-фэ горэм тыгъэ ккыккыоккы-гъом тефэу благъом псыуца-гъэр ккыдзыхъагъ. Псылум лусыгъэ хъантларкъохэр ыдырхи, ккыэнагъэхэм унашъо афишлыгъ.

— Мафэ ккыэс хъантларкъо мин ккыисэшъу-тыщт. Сиунашъо шъумыгъэцаккыэмэ, мы псыуца-гъэу шъузыхэхэсир зэишъугъо сшыни, бгъэжъ лусэу ныджым шъуккытесынэщт.

— Уакъ, ар хъуна? — агъэ-шлэгъуагъ зыхэм.

— Уакъ, уакъ, мырын фае Тхъэм ккытфихыгъэу типашэр, — алуагъ адрэхэм.

— Темыдэлу хъуштэп, — алуи, лъэкля зилэхэр зэхэхъ-хи, лъэкля зимылэхэр благъом ыпашхъэ рагъэу-цагъэх. Ар залээгъум, хъантларкъо заулэ-мэ псычлэм зырагъэчэхыгъ.

— Уакъ, тытежъугъэбани лутэжъугъэф, — зым ылауагъ.

— Хэт, хэт алоу? — адрэм ыдагъэп.

— Типс ришъоу ныджым тыккытенэмэ, тау хъумэ ты-псэун, тау хъумэ тыунэн?!. — Джауштэу мо благъом иунашъо ауккыонкля щынэхэу, мафэ ккыэс хъантларкъо мин ратзэ, зы заулэрэ хэтыгъэх.

Ба, макля тешлагъэр, хъан-тларкъохэр макля хъоу фе-жъагъ. Сьд ашлэщт? Еуи, езэ-рэщажъэхи нэхъу-пэхъу-лээгуб-

Искусствэр — тибайныг

Гушылэр цыфхэм кьагурыло зыхуклэ, имэхьанэ зыкълэты. Адыгэ Республикэмрэ Кьалмыкымрэ язаслуженнэ артистэу Ацумыжъ Тембот иубилей фэгъэхьыгъэ пчыхъзэхэхэм тирайонхэм, кьалэхэм кьарыкыгъэхэр, тильэпкьэгъухэу яклэлэцыкыгъор лэкыб хэгъэгъухэм ащызыгъэклагъэхэр щытлэгъугъэх. Искусствэм ээфищэгъэхэм уахалпэмэ, уадэгъушылэ пшюигъо кьодыеп, язэфэхьысыжхэм уадэлунэу хэкыплэмэ уалъэху.

Шушлагъэр кьызэтэжырэмэ

ащыщ

Адыгэ Республикэм и Лъэпкь театрэу Цэй Ибрахимэ ыцлэкэ щытым зэхэхъу шыкыуагъэр Кьалмыкым изаслуженнэ артистэу, Адыгеим искусствэхэмкэ изаслуженнэ лэфышлэху, режиссерэу Хьакъуй Аслъан зерищээ, Ацумыжъ Тембот ехыплэгъэ кьэбарэу кылотагъэхэм анахъу кьахэтхыгъэр щылэныгъэ гъогу артистым кыкыгъэм зэрэщыгуазэр, ишушлагъэ зэригъэ-лэплэрэр ары.

Щытху лыем зыдыримыгъэхыгъу Хьакъуй Аслъан Т. Ацумыжырэ зыхэлэжэрэ спектаклэхэм кьатэгъушылэ, артистым сенаушыгъэу хэлъыр ирольхэм кьащигъэлэгъон зэрилэкырэм осэ ин ритыгъ.

Зиусхьаныр шьошлэ?

Хьунэгэ Саидэ ипъесэ техыгъэ кьэгъэлэгъонэу «Зиусхьаныр орэпсэу!» зыфилоу Хьакъуй Аслъан ыгъэуцугъэр гурылогъошоп. Зиусхьаныр агъэлэплэ, ау алъэгъурэп, зыдэщылэри ашлэрэп. Орэд кьыфалозэ, щылэныгъэр нахъ куоу зэрагъэшлэн фаеу чыплэ ифагъэхэм артистэу Т. Ацумыжырэ иролькэ ащыщ. Гушылэр зэригъэфедэрэм, кылыуатэрэм шлошъхуныгъэ хильхэ зэрэшюигъом уеплызэ, артистым кьэлуаклэу кыгъотырэр огъэшлагъо. Зэкълэпхэагъ, агъэлэщынэн фаеу чыплэ эжэу ифагъ. А уахътэм артистым кьылорэ дэгъоу зэхэхы. Ушхы пшюигъоу, угу ебгъэгъунэу нэгъэуплэплэгъухэр кыхэкых...

Дэгъоу ролыр кьышлыным

фэшл артистэу кыготым елытыгъэр маклэп. Ащкэ, Т. Ацумыжырым кьызэрэтилуагъэу, тхьаусыханым илоф тетэп. Лъэпкь театрем дунэе шапхъэхэм адиштэрэ артистхэр щытлэгъух. Классикэм хэхъгъэ произведенийеу Моцартэ Сальерирэ яхылагъэм уеплы зыхуклэ, ар-

тистхэу Тхьаркьохъо Теуцожьрэ Ацумыжъ Темботрэ язэпхыныгъэхэм узыфащэ. Артистхэр нэплэгъу закьоклэ зэгурэлэх, ярольхэм псэ кьапагъаклэ, тарихымрэ искусствэмрэ уахашэ...

Артист пэпч кьырыплэжыныу рольхэр илэх. Зыр классикэм нахъ дехьыхы, ятлонэрэ драмэм хэлажъэзэ нэпсэу кьехырэмкэ уегъэгъушысэ. Т. Ацумыжырэ комедием кьышыплэжыныр лэшлэху щыт. «Мыхьам-чэрыекъор, привет!»

зыфилорэм Тембот зэрэхэлажырэм кьеплолэщтыр адыгэ шэн-хабзэхэм кьащегъажъэ хьушт. Мурэтэ Чэпае ипъесэу «Шьузабэхэм» трагедиеу кьыхэпхырэ хэгъэгум игумэкл, кьуаджэм илыуз. Хэгъэгу зэошом хэлэжъгъэ дзэкълэлым ироль Т. Ацумыжырым кьешы. Бгъэхэлхъэ тамыгъэу кьыфагъэ-шьошагъэм, лашэр зэригъэфедэрэм уяплызэ, хульфыгъэм ироль кьоджэ шылаклэм кьырецаплэ.

Лэшэсынэ дэклыгъэхэу Хэгъэгу зэошом хэкълэдэгъэ хульфыгъэмэ ачылплэ бзылфыгъэхэр иуцагъэхэу лэжыгъэр луахъжы.

Бзылфыгъэ купэу Т. Ацумыжырэ зыхэтэм гурэлэ, ау сэмэркъэу кьыдашыхэрэм кьуаплэ кьыратырэп. Артистым ищыпэ-шьабэ, ымакэ зэригъэпсыхэрэм кьэгъэлэгъоныр кьагъэбаи, сэмэркъэумрэ трагедиемрэ язэ-ллылэсыклэ, язэутэклэн амалхэм гуклэ уахэхъэ. Бзылфыгъэхэм

мэклхэм артистэу Т. Ацумыжырым уахешэ.

Гушылэр — кьуачлэ

Шэнышлу зэрэхъугъэу, Ацумыжъ Тембот пчыхъзэхэхэм кьышыфэгъушлуагъэх. Адыгэ Республикэм культурэмкэ и Министертвэ иотдел ипашэу Шэуджэн Бэлэ, Адыгеим и Лъэпкь театрэу Цэй Ибрахимэ ыцлэкэ щытым ихудожественнэ пашэу Шьхэлэхъо Светланэ, нэмыклхэм кьыхагъэщыгъ Т. Ацумыжырым исэнэхъат ехыплэгъэ апшэрэ еджаплэр кьымыухыгъэми, театрэм иартист цлэрылохэм ащыщ хьун зэрилэкыгъэр. Ордэн Фатимэ, Кьэбэхъэ Анзор, Нэхэе Мэрдженэт, Нэхэе Адамэ, Уайкьокьо Асыет, Джымэ Заремэ, Болэкьо Аминэт, фэшъаф артистхэм ягъусэу кьышырэ рольхэм псэ кьапегъаклэ, тамэ ареты, зымы фэбгъадэхэрэп.

Икьоджэгъухэу, илахылхэу Ацумыжырэу Аслъан, Нухъ, Казбек, Адам, Шагудж Казбек, Уджыхъу Ачрам, Тэхътэмыр Аслъан, Бастэ Юр, Шьхэлэхъо Аслъан, Баджэ Шыхам, фэшъафхэу гушылэгъу тызыфэхъу-гъэхэм Тембот итворчествэ, ицыфыгъэ зэрагъэлэплэрэ кьыта-луагъ. Пэнэхэс щыпсэурэмэ ацлэкэ Шьхэлэхъо Эммэ юбилярым кьыфэгъушлуагъ.

Тэхъутэмыкьое районым иадминистрация ипашэу Шьхэлэхъо Азмэт ыцлэкэ юбилярым шлухъаф-тынхэр фишыгъэх район администрацием культурэмкэ игъэ-лорышлэплэ ипашэу Клэлэбый Зурыет. Урысыем итеатрэхэм яло-фышлэхэм я Союз ыцлэкэ Зыхъэ Заурбий гушылэ фэбэхэр зэхэхэм кьышылуагъэх.

Артистхэу Хьурэнэ Азэ, Дзыбэ Мыхьамэт, Шымырэ Казбек, Хьут Рустам, нэмыклхэм юбилярым оредхэр кьыфалуагъэх, Мышъэ Андзаур пшынэр ыгъэжынчыгъ, ансамблэу «Абрекхэр», фэшъафхэр кьыфэшлуагъэх. Ар лыгъэ-ныгъэу кьыфашырэм ишыхъат.

— Тхьаегъэпсэху кьысфэгъушлуагъэхэр, силофшлагъэ уасэ фэзышыхэрэр, пчыхъзэхэхэм изэхэахлэхэр, — кьылуагъ Ацумыжъ Тембот. — Театрэм нбд-жэгъушлэхэр кьыситыгъэх, искусствэр сищылэныгъэ щыщ хьугъэ.

Зэхэхэм хэлэжыгъэхэу Пэрэныкьо Чатибэ, Стлэшэ Юрэ, Нэгъэплэз Аскэрбий, Цыкышъо Аслъан, Кукэнэ Муратэ, Мэщфэшлу Нэдждэт, Гьуклэлэ Сусанэ, Борэкьо Фатимэ, нэмыклхэм ягупшысэ лъыдгъэклауэтэзэ, тигъэ-зетеджэмэ агу тыкыгушылэклэу тэлытэ. Опсэу, Тембот! Тхьэм бэгъашлэ уешл, уинасып зыдэ-плэгъужьзэ театрэм джыри бэрэ уфэлэжъэнэу пфэтэлэ.

ЕМТИЛЬ Нурбий.

Зэхэзыщагъэр ыкы кьыдэзы-гъэкырэ:

Адыгэ Республикэм лъэпкь лэфхэмкэ, лэкыб кьэралхэм ащы-псэурэ тильэп-кьэгъухэм адырлэ зэлхыныгъэхэмкэ ыкы кьэбар жьугъэм иамал-хэмкэ и Комитет Адресыр: ур. Кре-стьянскэр, 236

Редакциер зыдэшылэр:

385000, кь. Мыекьуапэ, ур. Первомайскэр, 197.

Телефонхэр:

приемнэр: 52-16-79, редактор шьхьалэм иапэрэ гуадзэр: 52-49-44, редактор гуадзэр-пшъэдэкыжъ зы-хырэ секретары: 52-16-77.

E-mail:

adygvoice@mail.ru

Зыщаушыхъаты-гъэр:

Урысые Федерацием хэутын лэфхэмкэ, телерадиокеатын-хэмкэ ыкы зэлъы-лэсыклэ амалхэмкэ и Министерствэ и Темыр-Кавказ чыплэ гъэлары-шлэпл, зэраушыхъа-тыгъэ номерыр ПИ №ТУ23-00916

Зыщыхаутырэр

ОАО-у «Полиграф-ЮГ», 385000, кь. Мыекьуапэ, ур. Пионерскэр, 268

Зэкълэмкы

пчъагъэр

5063

Индексхэр

52161

52162

Зак. 93

Хэутыным узшыкълэтхэнэу щыт уахътэр Сыхъатыр 18.00 Зышыкълэтхэгъэхэ уахътэр Сыхъатыр 18.00

Редактор

шьхьалэр

Дэрбэ Тимур

Редактор шьхьалэм иапэрэ гуадзэр

Мэщлэкьо

Саид

Редактор шьхьалэм игуадзэр — пшъэдэкыжъ зыхырэ секретары Хьурмэ Хьусен

Сурэтхэр зэхэхэм кьыщытетхыгъэх.